

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

Els ajuts directes per donar suport a la solvència i reduir l'endeutament del sector privat

20-05-2021

El [Reial decret llei 5/2021, de 12 de març, de mesures extraordinàries de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19](#), aprova un paquet de mesures per un import d'11.000 milions d'euros d'ajuts públics estatals: 7.000 milions en ajuts directes, 3.000 milions per reestructurar deutes financers de les empreses, i 1.000 milions per recapitalitzar empreses que no s'hagin pogut adherir a les altres mesures.

Pel que fa als **ajuts directes**, d'aquests **7.000 milions d'euros**, distribueix 2.000 milions d'euros a les comunitats autònomes fortament perjudicades per la pandèmia, com són Canàries i les Illes Balears, i els 5.000 milions d'euros restants els reparteix entre la resta de comunitats autònomes, dels quals [993.282,41 milions d'euros han estat assignats a Catalunya](#).

El Reial decret llei 5/2021 i la normativa estatal que el desplega han establert els objectius, les finalitats i els requisits dels ajuts en una regulació complexa, que permet poc marge de flexibilitat a les comunitats autònomes, tal com es desprèn del preàmbul de dotze pàgines.

L'article primer defineix com a destinataris dels ajuts **els autònoms i les empreses** més afectades per la pandèmia, amb la finalitat de donar **suport a la solvència i reduir l'endeutament del sector privat**. En concret, els ajuts s'han d'utilitzar per **satisfer deutes i efectuar pagaments a proveïdors i creditors i costos fixos pendents de pagament**. A aquest respecte, cal tenir en compte com a **requisit temporal** que els **deutes** han d'haver meritat **entre l'1 de març del 2020 i el 31 de maig del 2021** i han de procedir de **contractes anteriors al 13 de març del 2021**. D'altra banda l'ordre de **prelació** perquè els beneficiaris facin el pagament d'aquests deutes, és, en primer lloc, els pagaments a proveïdors per ordre d'antiguitat i, si és procedent, el nominal de deutes bancari, i es prioritza el deute amb aval públic.

Les persones destinatàries, les quals han d'estar incloses en un **llistat de sectors econòmics subvencionables** (d'acord amb els codis CNAE-2009), que pot ser ampliat per la comunitat autònoma, han de:

- Haver efectuat alguna activitat durant els anys 2019 i 2020, i continuar el 2021.

- Declarar un descens del 30% en el volum d'operacions (declarats o comprovats en algun dels impostos als quals estiguin obligats a declarar) entre els anys 2019 i 2020.

En aquest sentit, la [normativa estatal desenvolupa els requisits](#) que han de complir les persones sol·licitants dels ajuts, entre els quals destaquen:

- Tenir **domicili fiscal** en la comunitat autònoma en què se sol·liciti l'ajut. Aquest requisit queda exceptuat en el cas de grups i empreses o professionals amb un volum d'operacions superior a 10 milions d'euros, que poden sol·licitar l'ajut en el **territori en què operin** (és a dir, on tinguin l'**establiment permanent**).
- En cas que es formi part d'un **grup consolidat** (en l'àmbit tributari), ha de ser la **societat representant** del grup la que presenti la sol·licitud, que es pot presentar en tots els territoris en els quals operi i tinguin treballadors.

Finalment, s'estableix com a **compromisos dels beneficiaris mantenir l'activitat** corresponent als ajuts fins al 30 de juny del 2022, **no repartir dividendes** durant els anys 2021 i 2022 i **no aprovar increments en les retribucions de l'alta direcció** durant un període de dos anys des de la data de concessió de l'ajut.

Quant als imports de concessió dels ajuts, s'estableixen dues tipologies:

- **Fins a 3.000 euros** per als empresaris i professionals que apliquen el **règim d'estimació objectiva** en l'impost sobre la renda de les persones físiques.
- **Entre 4.000 i 200.000 euros** per a empresaris o professionals, i entitats i establiments permanents amb:
  - a. **Màxim 10 treballadors**: el 40% de la caiguda del volum d'operacions que superi el 30% (entre 2019 i 2020).
  - b. **Més de 10 treballadors**: el 20% de la caiguda del volum d'operacions que superi el 30% (entre 2019 i 2020).

La normativa estatal exclou de la possibilitat de sol·licitar els ajuts les empreses o professionals que hagin declarat a Hisenda **resultats negatius durant el 2019**. Tanmateix, en una modificació normativa posterior, s'estableix que les comunitats autònomes poden establir excepcions a aquesta exclusió, atenent a circumstàncies excepcionals degudament justificades. Igualment passa amb les **societats** que hagin patit **modificacions** estructurals el 2019 o el 2020, i **empresaris o professionals** que hagin estat d'**alta** durant un **període inferior a l'any**, sobre els quals les comunitats autònomes han de determinar quins paràmetres han d'aplicar per a aquests supòsits específics. En aquest sentit, l'Estat trasllada a les comunitats autònomes la possibilitat de tenir en compte les empreses en aquestes circumstàncies, però també el problema de com dissenyar la verificació dels requisits de compliment per part d'aquestes empreses, que sempre és més complicat.

Pel que fa a les obligacions de les administracions, la normativa estableix el següent:

- Aquests ajuts directes han d'estar **concedits**, com a màxim, el **31 de desembre del 2021**.
- El **primer trimestre del 2022**, les comunitats autònomes han de remetre l'estat d'**execució** dels ajuts, i **reintegrar el saldo no executat ni compromès** (és a dir, no concedit, a 31 de desembre del 2021). Igualment, cal enviar, mensualment, un fitxer detallat de l'estat de la gestió dels ajuts i dels resultats d'aquests.
- El **primer trimestre del 2023** les comunitats autònomes han de remetre al Ministeri d'Hisenda els **reintegraments** dels ajuts derivats d'incompliments de les condicions establertes per concedir-los.

Aquest fet significa que la **gestió de l'Administració ha de ser ràpida, àgil i garant del compliment dels terminis esmentats**. En definitiva, el Reial decret llei obliga les administracions a concedir i a verificar els ajuts abans que acabi el 2021, així com incoar i resoldre tots els procediments de reintegrament durant l'any 2022.

Finalment, amb la finalitat de l'execució correcta del que estableix el Reial decret llei 5/2021, l'[Estat ha planificat la col·laboració](#) (amb la signatura de **convenis**) entre l'**Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT)** i les **comunitats autònomes**, per tal d'establir determinades actuacions de **subministrament i tramesa d'informació**. En aquest sentit, amb caràcter previ a la concessió, les comunitats autònomes han d'enviar un fitxer dels sol·licitants dels ajuts perquè l'AEAT subministri la informació tributària rellevant per determinar si compleixen els requisits per ser beneficiaris i determinar les caigudes dels volums d'operacions que permetran calcular els imports a concedir. Alhora, les comunitats autònomes han de retre comptes de la gestió d'aquests ajuts a través del mateix canal i amb els terminis abans comentats.

A partir d'aquí, comunitats autònomes (i les ciutats de Ceuta i Melilla) tenen el deure de gestionar 7.000 milions d'euros d'ajuts directes i, per tant, de posar en marxa la maquinària, d'aprovar els instruments jurídics corresponents a la concessió d'ajuts (és a dir, bases reguladores i convocatòries), de gestionar les sol·licituds i de concedir i sol·licitar els comptes justificatius, verificar-los i, finalment incoar, instruir i resoldre els possibles procediments de reintegrament. Tot això, en un termini rècord d'una mica més d'un any i mig.

La comunitat autònoma més ràpida va ser Madrid, que va aprovar la línia d'ajuts el dia 28 d'abril, uns dies abans de les eleccions del 4 de maig, amb un termini de dos mesos per presentar sol·licituds (és a dir, fins al 30 de juny). En aquesta comunitat autònoma, les sol·licituds presentades en termini es resoldran per ordre cronològic fins a esgotar els recursos.

Catalunya va signar el conveni amb l'AEAT el mateix 28 d'abril i a partir d'aquí ha d'aprovar i publicar els instruments que organitzin la concessió i la gestió dels gairebé 1.000 milions d'euros.

En aquest sentit, com es pot aconseguir una gestió àgil i ràpida d'aquests ajuts directes tenint en compte que la gestió habitual de subvencions i ajuts no és senzilla? Cal tenir en compte que, a més, aquests ajuts tenen la dificultat afegida de contenir pautes predeterminades (per l'Estat), deleguen la concreció de punts rellevants i complexos a les comunitats autònomes, cal sol·licitar informació a una altra administració (AEAT), i cal tenir en compte com actuar àgilment garantint els drets dels interessats en cas que algun dels punts anteriors falli.

La clau rau a aconseguir una veritable simplificació administrativa, introduir procediments administratius electrònics eficients (no només pel que fa a l'entrada d'informació, sinó també pel que fa a la concepció del procediment), ser capaços d'innovar dins del marc jurídic de què es disposa, i flexibilitzar i racionalitzar al màxim les mesures de comprovació del compliment de requisits i d'acreditació del destí dels ajuts atorgats.

Alicia Maluquer Lladoc

Interventora de la Generalitat de Catalunya